

Sundheds- og Ældreudvalget 2016-17
SUU Alm.del endeligt svar på spørgsmål 1230
Offentligt



Holbergsgade 6
DK-1057 København K

T +45 7226 9000
F +45 7226 9001
M sum@sum.dk
W sum.dk

Folketingets Sundheds- og Ældreudvalg

Dato: 04-12-2017
Enhed: AELSAM
Sagsbeh.: DEPSIOL
Sagsnr.: 1707044
Dok. nr.: 464112

Folketingets Sundheds- og Ældreudvalg har den 28. september stillet følgende spørgsmål nr. 1230 (Alm. del) til sundhedsministeren, som hermed besvares. Spørgsmålet er stillet efter ønske fra Stine Brix (EL).

Spørgsmål nr. 1230:

”Ministeren bedes oplyse, hvilken effekt det vil have på unges rygevaner, hvis man a) fordobler tobaksafgiften eller b) hæver prisen på en pakke cigaretter med 50 pct. Ministeren bedes samtidig oplyse, hvilke besparelser til sundhedsudgifter der må forventes i de to beskrevne scenarier.”

Svar:

Til brug for min besvarelse af første del af spørgsmålet, har Sundheds- og Ældreministeriet indhentet bidrag fra Sundhedsstyrelsen, som jeg henholder mig til:

”Generelle forbehold

For at estimere fremtidige effekter af enkeltstående interventioner på befolkningens rygevaner er det nødvendigt at gøre en række antagelser vedr. fx den demografiske udvikling, relative risici for sygdom blandt rygere, ændringer i efterspørgsel ved prisændring og antagelser om udviklingen i befolkningens generelle, ikke ryge-relaterede sygelighed. Estimer vil desuden være påvirket af, om der sker andre strukturelle ændringer, som vil påvirke danskernes rygevaner. Det betyder, at estimer vil være be-
hæftet med usikkerhed.

Vedr. effekt af fordobling af tobaksafgiften

Sammenhængen mellem rygeadfærd og prisniveau er stærkest blandt unge under 18 år. Prisniveauet har særlig betydning for de unges rygestart og rygestop. Vidensråd for forebyggelse¹ har estimeret, har estimeret, at selvom aldersgruppen af 16-24 årige udgør omkring 16 procent af det samlede antal rygere, vil de tegne sig for ca. en tredjedel af faldet i cigaretforbrug ved en afgiftsstigning. Forebyggelseskommissionen² estimerede i sin rapport, at en stigning i tobaksafgifter på 100 procent³ vil betyde, at levetiden for en 0-årig vil stige mellem 0,27 og 0,92 år afhængig af den faktiske prisfølsomhed.

Vedr. effekt af at hæve prisen på en pakke cigaretter med 50 pct.

Statens Institut for Folkesundhed publicerede i 2013 rapporten ”Sundhedsmæssige konsekvenser ved ændringer i tobaksprisen”, der bl.a. viser, hvordan en højere pris vil

¹ http://www.vidensraad.dk/sites/default/files/vidensraad_tobaksafgift_2015.pdf

² ”Vi kan leve længere og sundere – Forebyggelseskommissionens anbefalinger til en styrket forebyggende indsats” 2009.

³ En fordobling af tobaksafgiften vil betyde, at tobaksafgiften vil gå fra 118,25 øre pr. styk + 1,00 pct. af detailprisen inkl. tobaksafgift og moms (Kilde: <http://www.skat.dk/skat.aspx?oid=2084870>) til 236,50 øre pr. styk + 2,00 pct. af detailprisen inkl. tobaksafgift og moms.

påvirke antallet af unge, der begynder eller stopper med at ryge, og hvilken effekt det vil have på rygerelaterede sygdomstilfælde. Det fremgår af rapporten, at der med en prisstigning på 50 procent vil være ca. 80.000 færre rygere efter tre år, svarende til en reduktion i antallet af rygere på 10 procent, og af disse vil ca. 11.000 være unge under 25 år, der ikke vil starte med at ryge.”

Sundheds- og Ældreministeriet har ikke umiddelbart kendskab til, at der foreligger undersøgelser, som belyser de økonomiske konsekvenser af de to konkrete scenarier, som nævnes i spørgsmålet. Der foreligger forskellige forskningsmæssige undersøgelser og estimater vedrørende offentlige udgifter som følge af rygning, herunder besparelspotentialer som følge af prisændringer på cigaretter.

KORA⁴ har foretaget en undersøgelse af offentlige merudgifter til rygere sammenlignet med hhv. aldrig rygere og tidligere rygere⁵. Dagligrygere koster i gennemsnit i sundhedsvæsenet mellem ca. 3.200 kr. og 6.700 kr. mere pr. person pr. år end ”aldrig rygere”. Aldrig rygere omfatter personer, som aldrig har røget. Intervallet dækker over en stigning i merudgiften i takt med alderen, samt forskelle mellem kvinder og mænd.

På tilsvarende vis viser KORA’s analyse, at dagligrygere i gennemsnit koster sundhedsvæsenet mere end tidligere rygere med godt helbred. Tidligere rygere har generelt set lavere udgifter i sundhedsvæsenet sammenlignet med dagligrygere.

Herudover foreligger der, jf. svar på SUU alm.del spm. 1231 en rapport fra 2011 fra Dansk Sundhedsinstitut⁶, som har beregnet de forventede besparelser i totale livstidsudgifter (direkte sundhedsudgifter og produktionsgevinst) ved en prisstigning på tobak på henholdsvis 20, 25, 45 og 65 procent.

Forskningen indikerer dermed, at færre rygere med stor sandsynlighed vil give et fald i sundhedsudgifterne.

Med venlig hilsen

Ellen Trane Nørby / Rikke Skaarup Schjødt

⁴ Jakobsen, Kolodziejczyk & Rasmussen (2017) Offentlige merudgifter ved rygning: En registeranalyse af offentlige merudgifter til rygere sammenlignet med aldrig rygere og tidligere rygere. KORA

⁵ I undersøgelsen ses på offentlige udgifter til sundhedsvæsenet, kommunale serviceopgaver såsom hjemmehjælp og overførselsindkomster.

⁶ Nørregård (2011) Økonomiske konsekvenser af forhøjet tobaksafgift. DSI.